

tíðinda
sosialurin
blaðið

7,-

Nr. 144 ★ mikudagur 4. august 1993

Føroya Oljuíðnaður
skundar undir:

60

kunnu fáa arbeiði nú

Seismisk feløg eiga
at fáa loyvi at skjóta
nakrar linjur longu
í ár, hetta hevði sett
fólk beinleiðis í ar-
beiði nú

Síða 6

6 føroyingar í kibbutz í Ísrael:

Sita í

Síða 5

bumbu- skýli

Bert fjar kilometrar frá libanesiska markinum arbeida seks føroyingar í kibbutzini Kfar Giladi. Tey hoyra bresturnar frá rakettunum sum bresta, men enn hevur ongin rakt kibbutzina. Tey sita í bumbuskýlum, ta luftavaring er. Føroyingarnir trívast, teimum stendur í boði at flyta í eina aðra kibbutz, men teir hava valt at vera verandi

Svend Aage lagdur upp á lærið

síða 13

í mannfjöld

Føroya Oljuíðnaður:

Byrjið oljukanningar í ár og 60 fáa arbeiði

Seismisk feløg eiga at fáa loyvi til at skjóta nakrar seismiskar linjur longu í ár. Tað hevði givið feløgnum eina greiða ábending um, at nú hendir nakað í Føroyum, og hildið áhuga teirra fyri økinum viðvaka.

Hetta sigur Føroya Oljuíðnaður í viðmerkingunum til frágreiðingina hjá Oljuráðleggingarnevndini tað hevur sent landsstýri og løgtingi.

Føroya Oljuíðnaður sigur, at forkanningarpurturin er undirmettur av Oljuráðleggingarnevndini og vísir á, at velja vit at drála og koma ikki í gongd fyrr enn í 1996 ella 97, hava vit ongu vissu fyri, at áhugin fyri føroyska økinum er eins stórur og hann er í lötuni. Viðmerkingarnar frá Føroya Oljuíðnaði eru soljóðandi:

Tað er hugsanin hjá FOÍ, at týðningun av aktiviteti, ið kann standast av forkanningarstøðinum er undirmettur og at rapportin á hesum økinum kundi verið meiri nágreinilig.

Tað er ivaleyst rætt, at forkanningarfasan ikki fer at broyta munandi um vinnu- og umhvørvið í Føroyum. Men Føroyar eru eitt sera lítið land, og tí kann forkanningarfasan hava við sær vinnumøguleikar, ið gera stóran mun í Føroyum, enn tær gera í øðrum londum.

Føroysku myndugleikarnir kunnu áleggja seismisk-um feløgum ávísar treytir fyri at virka á føroyskum øki. Einku er meiri náttúrligt enn at Føroya lögung áleggur útlandsku feløgnum at útvega føroyingum arbeiðspláss, at samstarva við føroysk feløg og áleggur feløgnum at útbygva før-

oyingar til vinnu í oljuíðnaðinum.

1) Beinleiðis arbeiðspláss

Tað er okkara fatan, at forkanningarfasan kann hava við sær beinleiðis arbeiði til millum 40 og 60 fólk.

2) Arbeiði til verðandi vinnu

Tað er eisini okkara fatan, at forkanningarfasan kann hava við sær vinnumøguleikar í øðrum enn beinleiðis oljuleitngararbeiði - serliga service - sum kann skapa stóran innbrot til vinnulív og hava við sær fleiri arbeiðspláss.

3) Grundarlag undir føroyskari uttøku í framtíðini

Av størsta týðningi er eisini, at vit longu í forkanningarfasuni fáa um endan,

so vit fáa útbúgvandi fólk og vinnulív til at taka við komandi avbjóðingum innan oljuíðnað. Um einin olja verður funnin við Føroyar, so fer hetta ið at hava við sær menning av vinnulívnum og betri arbeiðsmøguleika hjá teimum sum nema sær kunnleika innan økið.

ad. 1)

Taka vit arbeiðspláss og vinnumøguleikar fyrst, so meta vit, at forkanningarstøðið kann kasta av sær arbeiði til 50 - 80 fólk í eitt ár. Hetta veldst sjálvandi um hvussu skjótt ætlanin er at savna saman seismiska tulfarið um Føroysku undirgrundina. Tess skjótari tað skal gerast, tess fleiri skip skulu brúkast í senn og tí eisini fleiri vinnumøguleikar.

Men lat okkum ganga út frá at trý seismisk skip gera kanningar í 1994, so verður

helst talan um 2 dimensjonellar skjótingar og skip, ið hava eina manning, sum telur umleið 35 mans í hvørjum skipi. Tað vil siga, at 70 mans eru knýttir at skipinum.

16-18 av hesum monnum eru knýttir at vanligum sjófararsarbeiði, so sum á brúnni, í maskinuni, á dekkinum ella í kokkhúsinum. Harafturat koma øll spesialarbeiðini, ið verða gjørd um bord. Talan er tá um magnetismumátung, vektifillumátung, navigatørar (til sjálvar skjótingarnar), data-observatørar, gunnarir, teknikarar, koordinatassistentar, koordinatørar, fiskivinnuumbod, klientumbod og móguliga einstøk onnur.

Vit hava ómikið av fólkum, ið kann taka sær av vanligum sjófararsarbeiðinum. Tað stendur verri til við serarbeiðum, ið skulu gerast um bord. Men tað ber til, at

fáa upplæring til hest arbeiði, og summi teirra krevja ikki nógv skulagongd. Tað snýr seg kanska um mánaðar.

Landsstýrið kann áseta undir hvørjum treytum seismisku feløginu sleppa at arbeiða í Føroyum. Partur av hesum kann vera, at føroyingar í ávísan mun skulu manna skipini, og tí eisini skulu hava ávísar uppening til at røkja summi av hesum arbeiðum.

Tað skuldi tí verði rimuligt at hugsa sær, at minst 10 føroyingar blivu knýttir at hvørjum skipi.

Hvørt av kanningarskipunum hevur eisini tørv á einum "chase-báti", ið er eitt slag av hjálparskipi, ið tekur sær av ymskum tungum. Hvør av hesum hevur eina manning uppá 4 mans. Tað kann verða krav frá myndugleikunum, at bátur og manning hava heimstað í Føroyum.

Øll data, ið verða savnaði skulu dataviðgerast. Onki er til hindurs fyri at hetta arbeiði verður gjørt í Føroyum í neyrum samstarvi við krefur uttanlands, ið hava royndir á hesum øki. Okkara fólk er vælútbúgvandi og tí skuldi hetta verið uppløgd uppgáva. Talan kann kanska bliva um eini 5 arbeiðspláss í fyrsta umfari.

Vit meta tað sera neyðugt at leggja dent á just hetta, tí tað hevur stóran strategiskan týðning, at vinna sær styrki á just hesum økinum. Harafturat er talan um arbeiði, sum eins væl kann gerast í Føroyum sum aðrastaðni, tí flumingur er eingin trupulleiki. Um vit frá føroyskari síðu átøku okkum at heinta dataúlfarið um bord og at fáa tað til

lands, so hevði hetta styrkt um áhugin hjá feløgnum at leggja arbeiði í Føroyum.

Um myndugleikarnir ikki seta tað sum treyt, so er tað hugsandi at feløgin, ið fara at virka í Føroyum, seta á stovn skrivstovur í Føroyum. Tað ber illa til at siga nakað um manningartal á skrivstovum, áðrenn vit vita um eitt ella fleiri feløg skulu virka í Føroyum, men færr enn trý verða tey neyvan.

ad. 2)

Servicearbeiði til verðandi vinnu kann verða so mangt. Eitt nú skulu skipini taka um bord proviant og tey skulu eisini bunkra.

Nýstlan av serúgerð og eykalutum er eisini stór, og hendað vørn skal - umframt at innklarerast - eisini flytast um flogvøllin út á skipini.

Skipini skifta eisini manningar, og hesar skulu flytast millum land og skip. Hetta fer vanligu fram við tyrlu ella skjóttgangandi báti.

Tað er eisini hugsandi, at skipasmíðjurnar fáa eitt-hvørt umvælingararbeiði at gera, eins og onnur service t. d. á teknologiska økinum kemur upp á tal.

Tað er eisini hugsandi at skipini søkja havn, tá illveður er og í øðrum sambondum, og tá skal havnagjald latast.

Ad. 3)

Hetta er týðningarmesti spurningurin, ið myndugleikar og leitingarfeløg eiga at taka upp. Tí tað hevur ómetaliga stóran týðning fyri vánur okkara, at fáa innlit og lut í oljuvinnuna, at vit fáa útbúgvandi so nógv fólk sum gjørligt. Tað verði

Nevndin í Føroya Oljuíðnaði. Mynd kalmar

Heine O. Heinesen:

Gangi ongantið við til at avtaka húkaveiðuna

-Vit, sum fyrr sóu upp til fiskifrøðingar, eru sera vónbrotnir av fiskivinnupolitikkinum teir leggja fyrri dagin skrivar Heine O. Heinesen, form. í Fiskivinnunevndini í viðmerking til m.a. úttalilsí í Socialinum frá fiskifrøðingum

Vit, sum hava lisið tað, Kjartan Hoydal og aðrir fiskifrøðingar hava skrivað, kunnu ikki annað enn ásanna, at hesir nú hava bóltad rúf fleiri ferðir, tá ið talan er um stovnsrøkt.

Hesir hava skrivað síðu upp og síðu niður um at veiðutrýstið er ov stórt á Føroyagrundinum. Fiskifrøðingarnir hava fingið møguleikan at minka um veiðutrýstið, við tað at teir eru valdir í bygnaðarnevndina, sum skuldi gera tilmæli

um, hvussu veiðiflotin skal siggja út í framtíðini. Hvat gera hesir somu frøðingar við henda møguleika? Jú, trúgvi tí hvør ið trúgva vil, møguleikin verður nyttur til at forkoma tí sum eftir er av fiskastovnunum undir Føroyum.

Sagt verður at hýsu- og toskastovnurin er so illa fyrri, at tað sum eftir er av hesum stovni skal forkoma-st við partroling.

Partrolarnar eru at líkna við heilagu kýrnar í Indru í

eygum fiskifrøðinga.

Engin útrokning sum visir at trolaraflotin ber seg

Kjartan Hoydal sigur við Socialin, at útrokning ber seg ikki. Hann leggur dent á, at tað eru umstøðurnar sum gera, at nevndin er komin til ta niðurstøðu, at linufloin skal avtakast, tí hann klárar seg ikki. Men bygnaðarnevndin er ikki komin við nakrari útrokning, sum visir, at trolaraflotin klárar seg fíggarliga.

Fylgjurnar av at húkafloin verður burtarskorin verða óhugnalgar. Hetta kemur helst at økja um arbeiðsloysið við um 2000 arbeiðsplássum.

Um vit hyggja at lógini um ilógustuðul, sum nevndin mælir til skal verða verandi í gildi, so vísa töluni at tey dyrastu arbeiðsplássini fyrri landið eru tey í partrolaraflotanum, og kosta hesi 174.300 kr. fyrri hvørt arbeiðspláss við um árið í ilógustuðuli tey komandi fimm árin.

Hinvegin kosta arbeiðsplássini í húkafloinum í meðal 27.224 kr. pr. arbeiðspláss. Á teim nýggjastu línuskipunum kemur hetta upp á 56.428 kr. um árið fyrri komandi 5 árin.

Bygnaðarnevndin neyvan fylgt sínum arbeiðssetningi

Ilt er at siggja, at bygnaðarnevndin hevur fylgt sínum arbeiðssetningi, tá teir vilja varðveita tann mest studingskrevjandi flotan og mest skaðiliga flotan fyrri stovnin, samstundis sum mælt verður til at avtaka húkafloin, sum hevur tey nógvu arbeiðsplássini, og sum kostar minni í stuðuli.

Kjartan visir á, at høvudsorsøkin til at trolaraflotin hevur ein møguleika er, at meir hevur verið av upsa enn roknað hevur

verði við.

Einum nýtist ikki at vera fiskifrøðingur fyrri at finna út av, at upstastovnurin er so illa fyrri sum valla fyrri søgu okkara. Tað er bert at hyggja í sjónvarpið eftir myndum, tá trolarar taka posan inn, einkir tey stórru góður Galvasæður.

Hesir trolarar máttu verið dyrir dyrginrarbátar, okk um nýtist ikki frøðingar at finna út av, at hetta fær ein bráðan enda, um so er, at floin ikki verður minnaður, serliga um hugsað verður um prísir á upsanum í dag.

Ulvurin í seyðasklinni

Kjartan tekur ikki undir við teimum, sum siga, at røktin verður betur við línu enn við trol. Hetta veldst um hvussu nógv trol ein hevur í sjónum, sigur fiskivinnustjórnin. Her hongur ikki saman við lógikkini hjá fiskivinnustjóranum.

Bygnaðarnevndin, har Kjartan er formaður, sigur í frageitring síni, at ikki er neyðugt at minka um flotan. Her meinar nevndin helst við trolaraflotan. Sambært úttalislum, sum eru komin fram í Socialinum, kann ikki verða nakar ivi um, at húkafloin skal avtakast, t.v.s. at ulvurin í seyðasklinni hevur kastað hann, um so er, at eg havi lisið álitið hjá bygnaðarnevndini rætt. Húkafloin skal oftrast fyrri at gera "peningamafiuni" til valdar.

Tað grundleggjandi í frageitringini hjá bygnaðarnevndini er, at fiskakvotur skulu vera ein söluvøra. Hetta hevur við sær, at bert teir, sum eru peningasterkir, kunnu spæla við, og hesum ójavnna leiki verður útróðarmaðurin at lúta.

Tjóðveldisflokkurin ikki bundin at fylgja tilmælinum frá bygnaðarnevndini

Undanfarna samgongu við Fólkaflokkinum valdi bygnaðarnevndina, so eg kenni tað ikki sum, at Tjóðveldisflokkurin er bundin at fylgja

ú frageitring, sum er lögð fyrri dagin. Eg mælti til at bygnaðarnevndin bleiv vald av nýggjum, tá vit komu í samgongu, men hetta bleiv ikki fylgt.

Kjartan sigur, at tað er ein politisk avgerð, um húkafloin skal varðveitast ella ikki, tí hann klárar seg ikki tey komandi fimm seks árin. Tað má helst eisini vera ein politisk avgerð eisini, um trolaraflotin skal varðveitast ella ikki, sum nevndin mælir til.

Alt meira og meir kemur fram, at embætismenn eru byrjaðir at reka politikk her á landi, og um gongst sum gongur, er vandi fyrri at politikarar gerast embætismenn hjá egnum embætismonnum. Her er nakað heilt gálið við skipan okkara.

Vónbrottin av fiskifrøðingum

Vit, sum fyrr sóu upp til okkara fiskifrøðingar, eru sera vónbrotnir av fiskivinnupolitikkinum, teir leggja fyrri dagin.

Eg fari ongantið at ganga við til at húkaveiðan undir Føroyum verður avtakin, men hinvegin kundi eg sæð hugsað meir at fylgt tí til ráðing, sum hesir frøðingar eru komin við fyrri, nevtliga at minka munandi um tann elsta partin av trolaraflotanum, sum hevur størsta veiðutrýstið við sær.

Meginreglan í fiskivinnupolitikki okkara má vera hon, at vit røkja og nýta

fiskirikidømi landgrunnins soleiðis:

1. At hetta rikidømi verður varðveitt og umsitt sum grundarlag undir føroyska búskapinum.
2. At fiskiskapurin verður ikki størri enn fiskastovnur nar tola.
3. At teir fiskastovnar ið eru ovveiddar verða upp afturbýgdar.
4. At stóð og saman seting veiðifloin verður lögð eftir omstøðuvænda møguleikum.
5. At einki útlendskt skip sleppur at veiða av botnfiski føroyinga.

Eg vil mæla til, at hesin viðstikur úttalislum tá ein hugsar um uppskotið, sum varð samtykt 10. mai í ár við 20 atkvæðum fyri og ongari imóti, har lögtingin áleggur landsstýrinum, eftir uppskoti frá Tjóðveldisflokkinum, at skipa fyrri at fyra trolfrí øki vera á landleiðini frá landi og út av kantinum. Hesa samtykt hevur landsstýrismaðurin Tummas Arabo skyldu til at seta í verk skjótast gjørligt og eg skal standa inni fyrri at einki mál verður avgreitt í fiskivinnunevndini fyrri enn henda kunngerð er komin frá landsstýrinum.

Heine O. Heinesen

seg innan øki, ið bert krevja uppenjing í fáar mánaðir, til arbeiði ið krevja drúgvur útbúgvingar.

Vit eiga at gera alt til tess, at fáa rúm fyrri føroyingum innan útbúgvingar, sum feløgini hava við at gera, og eisini at fáa so nógv volon-tørpláss sum gjørligt. Tað ger minni, um øll ikki fáa so høga løn, um tað seinni kann hjálpa teimum, at vinna sær fótafestu í vinnuni.

Hevur skund at koma í gongd

Við stóði í tí, sum er nevnt omanfyri, halda vit tað verða umráðandi at fáa gongd á seismisku leitingarnar skjótast tilber, so fleiri arbeiðspláss kunnu fáast til veða, og so vit kunnu fáa gongd á, at utbúgva og kunna føroyingar um oljuvinnu.

Tað hevur eisini skund at fáa gongd á forkanningarnar, so vit sleppa fram til leitingarfasuna, sum kann skapa uppafur nógv fleiri arbeiðspláss í Føroyum.

Skulu vit tryggja okkum, at gongd kemur á seismisku kanningarnar í 1994, so er neyðugt at seismisku feløgini í seinasta lagi ultimo 1993 kenna krovini, so tey kunnu fyrrreka seg til

seismiskar skjótingar í 1994. Veiðuvindurskiftini eru soleiðis háttáði hjá okkum, at besta tölun til seismiskar kanningar er í sum-marhálsvuni, tí seismisku skipini fáa ikki arbeiði, tá vindmegin ler upp um 7, ið svarar til ca. 15 metur um sekundið.

Føroya Olju Ídnaður vil eisini loysa sær at heita á Løgtingið, um at geva seismisku feløgnum loysi til at skjóta nakrar testlinjur longu ni í 1993.

Hetta hevði givið seismisku feløgnum eina greiða ábending um, at nú hendir nakað í Føroyum, og hildið áhuga teirra fyrri økinum viðlíka.

Velja vit hinvegin at drála og koma ikki í gongd fyrr enn í 1996 ella 1997, hava vit onga vísu fyrri, at áhugin fyrri føroyska økinum er eins stórir og hann er í løtuni. Stórir fundir aðrastaðni ella lækkandi oljuprísir kunnu ávirka gongdina. Men sum stóðan er júst í løtuni, so er áhugin stórir fyrri føroyska økinum, og tí er neyðugt, at vit geva greið signal út Føroyum, um okkara áhuga fyrri samstarvi við seismisk feløg.

24. juli 1993
Føroya Oljuídnaður

Nýggjur sýslumaður

Mánadagurin var fyrsti arbeiðsdagur hjá Kára Thorsteinson sum sýslumaður í Eysturoynni. Hann avloysir Frimodt Poulsen, sum hevur verið sýslumaður síðan 1985. Frimodt er 63 ára gamal og fellur fyrri aldursmarkinum sum sýslumaður. Kári er 41 ára gamal og hann starvst sum vaktleiðari í Havn, áðrenn hann tókk starvsum sýslumaður í Eysturoynni. Men heilt óroyndur er hann ikki á økinum, hann hevur avloyst sýslumannin í Sandoyinni, Jógvan E. Ósá, tí hesum hevur honst frá justinus